10. การควบคุมภายใน

10.1 ระบบการควบคุมภายใน

ตามที่บริษัทฯ ได้มีการประชุมคณะกรรมการบริษัทฯ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางในการตรวจสอบภายในของบริษัทให้เป็นไปตามหลักบรรษัทภิบาลที่ดี (Good Corporate Governance) ซึ่งมีคณะกรรมการตรวจสอบเข้าร่วมประชุมด้วยนั้น คณะกรรมการบริษัทฯ ได้พิจารณาผลการประเมินความเพียงพอของระบบควบคุมภายในในด้านต่าง ๆ ตามที่นำเสนอโดยคณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ส่วน โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

10.1.1 องค์กรและสภาพแวดล้อม

บริษัทฯ เชื่อว่า รูปแบบการจัดโครงสร้างองค์กรที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนั้นมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะการประกอบธุรกิจของบริษัทฯ นอกจากนี้ บริษัทฯ ยังมีข้อกำหนดเกี่ยวกับจริยธรรมเพื่อป้องกันมิให้ฝ่ายบริหารและพนักงานปฏิบัติตนในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์กับกิจการของบริษัทฯ และบริษัทฯ ยังมีนโยบายในการดำเนินธุรกิจที่ดี โดยคำนึงถึงความเป็นธรรมต่อคู่ค้าด้วย

10.1.2 การบริหารความเสี่ยง

บริษัทฯ ได้มีการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยง รวมทั้งกำหนดมาตรการในการติดตามอย่างสม่ำเสมอโดยได้มีการจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยงทั้งในระยะสั้นและระยะยาวที่ได้มีการวิเคราะห์ถึงปัจจัยภายในและภายนอกที่มีผลกระทบต่อบริษัทฯ ทั้งยังมีการติดตามเหตุการณ์ที่เป็นสาเหตุของปัจจัยความเสี่ยง โดยกำหนดมาตรการควบคุมและมีการทบทวนประเมินผล และได้ส่งแผนการบริหารความเสี่ยงให้พนักงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ นอกจากนี้ บริษัทฯ ยังมีการติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติตามแผนการบริหารความเสี่ยง

10.1.3 การควบคุมการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหาร

ในการทำธุรกรรมกับผู้ถือหุ้นรายใหญ่ กรรมการ ผู้บริหาร หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว บริษัทฯได้กำหนดแนวทางไว้อย่างรัดกุม เพื่อป้องกันการเกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และบริษัทฯ ยังได้มีการกำหนดอำนาจ หน้าที่และวงเงินอำนาจอนุมัติของฝ่ายบริหารในแต่ละระดับไว้อย่างชัดเจน

10.1.4 ระบบสารสนเทศและการสื่อสารข้อมูล

ในการเสนอเรื่องให้คณะกรรมการบริษัทฯ พิจารณาในแต่ละครั้ง บริษัทฯ ได้จัดให้มีข้อมูลต่าง ๆ ที่สำคัญอย่างเพียงพอโดยจัดทำเป็นเอกสารแนบเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการบริษัทฯ และบริษัทฯ ยังได้บันทึกความเห็น

และข้อสังเกตของกรรมการไว้ในรายงานการประชุม เพื่อให้ผู้ถือหุ้นสามารถตรวจสอบความเหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการได้ ทั้งยังมีระบบการจัดเก็บเอกสารประกอบการบันทึกบัญชีไว้อย่างครบถ้วนอีกด้วย

10.1.5 ระบบการติดตาม

บริษัทฯ มีการตรวจสอบการปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายในที่วางไว้อย่างสม่ำเสมอ และมีนโยบายให้ฝ่ายบริหารต้องรายงานต่อคณะกรรมการบริษัทฯ ในกรณีที่เกิดการกระทำที่ผิดปกติ หรือมีเหตุการณ์ที่อาจกระทบต่อชื่อเสียงและฐานะการเงินของบริษัทฯ อย่างมีนัยสำคัญ และบริษัทฯได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบเพื่อสอบทานความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน ระบบการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยง ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบจะได้มีการประชุมอย่างสม่ำเสมอ

ตามรายละเอียดดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการบริษัทฯ มีความเห็นว่า ระบบควบคุมภายในด้านต่าง ๆ ของ บริษัทฯ มีความเพียงพอ และจะสามารถทำให้การดำเนินกิจการของบริษัทเป็นไปตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Good Corporate Governance) มีความโปร่งใส เป็นธรรม และสามารถตรวจสอบได้ ทั้งนี้ บริษัทฯ ได้วางหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบที่ชัดเจนเพื่อให้การปฏิบัติงานของบริษัทฯ เป็นไปอย่างโปร่งใสและมีประสิทธิภาพสูงสุด

10.2 หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายใน

บริษัทฯ และบริษัทย่อย ได้นำแนวปฏิบัติเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายในที่เคร่งครัดของเอ็กซอน โมบิล คอร์ปอเรชั่น มาใช้ในการดำเนินธุรกิจของทั้งบริษัทฯ และบริษัทย่อย โดยเน้นให้ความสำคัญต่อการกระจายบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในการกำกับดูแลและควบคุมการปฏิบัติงานของทุก ๆ หน่วยงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานของแต่ละหน่วยงานเป็นไปอย่างโปร่งใส มีประสิทธิภาพ และสามารถตรวจสอบได้

ระบบการควบคุมภายในของบริษัทฯ และบริษัทย่อย ตั้งอยู่บนมาตรฐานของระบบควบคุมการจัดการ (System of Management Control) ซึ่งประกอบด้วยหลักการที่สำคัญ 7 ประการ ได้แก่ การกระจายอำนาจ (Decentralization) การแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบ (Segregation) การจดบันทึกด้านเอกสาร (Documentation) การกำกับและสอบทาน (Supervision and Review) ประสิทธิภาพในการจัดการ (Timeliness) การจัดการให้เหมาะสมกับระดับความเสี่ยง (Relevance to Risk) และความเป็นอิสระของการควบคุม (Independence of Control)

บริษัทฯ ตระหนักถึงความสำคัญของหลักการต่าง ๆ เหล่านี้ และได้วางแนวทางปฏิบัติต่าง ๆ รวมทั้งได้มีการสื่อสารกับพนักงานของบริษัทฯ และบริษัทย่อย อย่างต่อเนื่องเพื่อให้แน่ใจว่าหลักการทั้งหมดได้นำไปใช้ในการปฏิบัติงานทุก ๆ ด้านอย่างเคร่งครัด อาทิ การจัดให้มีคู่มือมาตรฐานการดำเนินธุรกิจ (Standards of Business Conduct) ซึ่งประกอบด้วยนโยบายพื้นฐานและหลักการ 16 ประการ เช่น นโยบายด้านจรรยาบรรณทางธุรกิจ นโยบายด้านผลประโยชน์ทับซ้อน นโยบายด้านสินทรัพย์ของบริษัทฯ นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม นโยบายด้านความปลอดภัย เป็นต้น ทั้งนี้ กรรมการ และพนักงานของบริษัทฯ

และบริษัทย่อย ทุกคนจะต้องเข้าใจและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด โดยบริษัทฯ และบริษัทย่อย ได้จัดให้มีการอบรมเพื่อทบทวนนโยบายหลักเหล่านี้เป็นระยะ ๆ หรือประมาณทุก ๆ 2-4 ปี นอกจากนี้บริษัทฯ และบริษัทย่อย ยังได้เปิดโอกาสให้พนักงานสามารถเข้ามาปรึกษาหารือและแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี (Procedures of open door communication) เพื่อสนับสนุนให้พนักงานมีส่วนร่วม และมีช่องทางในการรายงานเรื่องที่อาจจะเป็นปัญหา หรือไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์หรือแนวปฏิบัติที่บริษัทฯ ได้กำหนดไว้

บริษัทฯ และบริษัทย่อยได้ใช้ระบบบริหารการดำเนินงานเพื่อการควบคุม (Control Integrity Management System หรือ CIMS) เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการบริหารจัดการระบบการควบคุมภายใน โดยคู่มือ CIMS จะระบุถึง จุดมุ่งหมาย มาตรฐาน รายละเอียดขั้นตอนในการปฏิบัติ ผลลัพธ์ที่ต้องการ และวิธีการตรวจสอบและติดตามของขั้นตอนการกำกับดูแลต่าง ๆ เช่น การประเมินความเสี่ยง และการรายงานถึงข้อบกพร่องของการจัดการความเสี่ยง

สำหรับในส่วนของขอบเขตอำนาจหน้าที่และอำนาจอนุมัตินั้น บริษัทฯ ได้มีการกำหนดเอาไว้อย่างชัดเจนในคู่มือการมอบหมายอำนาจหน้าที่ (Delegation of Authority Guide) นอกจากนี้ ทุก ๆ หน่วยงานของบริษัทฯ และบริษัทย่อย ยังมีคู่มือการควบคุม (Control Catalog) ซึ่งระบุรายละเอียดขั้นตอนต่าง ๆ ของการควบคุมสำหรับทุก ๆระบบงาน (Business Process) ในระดับปฏิบัติงาน ตลอดจนวิธีการทดสอบประสิทธิภาพของระบบการควบคุม การประเมินข้อบกพร่องของระบบแผนงานในการแก้ไขข้อบกพร่องนั้น ๆ และผู้ที่รับผิดชอบ

นอกจากนี้ แต่ละหน่วยงานยังมีที่ปรึกษาด้านการควบคุม (Control Advisor) ทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดการระบบการควบคุมภายในประจำหน่วยงาน แก่พนักงานและผู้บริหารในหน่วยงานนั้น ๆ ด้วย

บริษัทฯ และบริษัทย่อยมีระบบการตรวจสอบและวัดผลประสิทธิภาพในระบบการควบคุมภายในอย่างสม่ำเสมอ โดยได้รับการตรวจสอบจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (External Audit) และการตรวจสอบภายใน (Internal Audit) โดยทีมผู้ตรวจสอบภายในจากระดับภูมิภาคของบริษัทอื่น ๆ ในเครือเอ็กซอน โมบิล คอร์ปอเรชั่นที่มีความเป็นอิสระในรอบระยะเวลาทุก ๆ 3 ปีเป็นอย่างน้อย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระดับความเสี่ยงของแต่ละหน่วยงาน อีกทั้งในทุก ๆ ครึ่งรอบระยะเวลาของการตรวจสอบภายในโดยทีมผู้ตรวจสอบภายในจากระดับภูมิภาคดังกล่าวข้างต้น ทุก ๆ หน่วยงานของบริษัทฯ และบริษัทย่อยยังจะมีการตรวจประเมินระบบการควบคุมภายในของหน่วยงานเอง (Unit Internal Assessment หรือ UIA) ในลักษณะที่เป็นการตรวจสอบประเมินระบบการควบคุมภายในของตนเอง (Controls Self Assessment) โดยผลของการตรวจประเมินดังกล่าวจะได้มีการรายงานอย่างเป็นทางการเพื่อประโยชน์ในการติดตามผลความคืบหน้าของการปฏิบัติตามข้อแนะนำต่าง ๆ ต่อไปด้วย

ทั้งนี้ ในการรายงานผลการตรวจสอบ นอกจากจะต้องมีการส่งให้แก่หัวหน้าหน่วยงานเพื่อพิจารณาดำเนินการแก้ไขแล้ว บริษัทฯ ยังได้กำหนดให้ต้องมีการส่งถึงผู้จัดการระดับสูงขึ้นไป และถึงกรรมการผู้จัดการ รวมทั้งให้ส่งถึงเลขานุการคณะกรรมการตรวจสอบ และผู้ประสานงานคณะกรรมการตรวจสอบ (Audit Committee Coordinator) ซึ่งจะทำหน้าที่รายงานผลการตรวจสอบดังกล่าวต่อคณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทฯ ต่อไป ซึ่งในการนี้บริษัทฯ ได้มีการแต่งตั้งผู้ประสานงานคณะกรรมการตรวจสอบขึ้นมาโดยเฉพาะ ด้วยการให้แยกออกมาเป็นอิสระจากฝ่ายบัญชี และให้รายงานตรงต่อ

กรรมการผู้จัดการ เพื่อทำหน้าที่ประสานงานโดยตรงกับคณะกรรมการตรวจสอบเกี่ยวกับเรื่องการควบคุมภายในของบริษัทฯ และบริษัทย่อยต่าง ๆ ซึ่งแผนภูมิข้างล่างนี้แสดงถึงโครงสร้างผู้ประสานงานคณะกรรมการตรวจสอบ โดยโครงสร้างดังกล่าวได้รับความเห็นชอบโดยคณะกรรมการตรวจสอบ ในคราวประชุมครั้งที่ 2/2551 เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2551

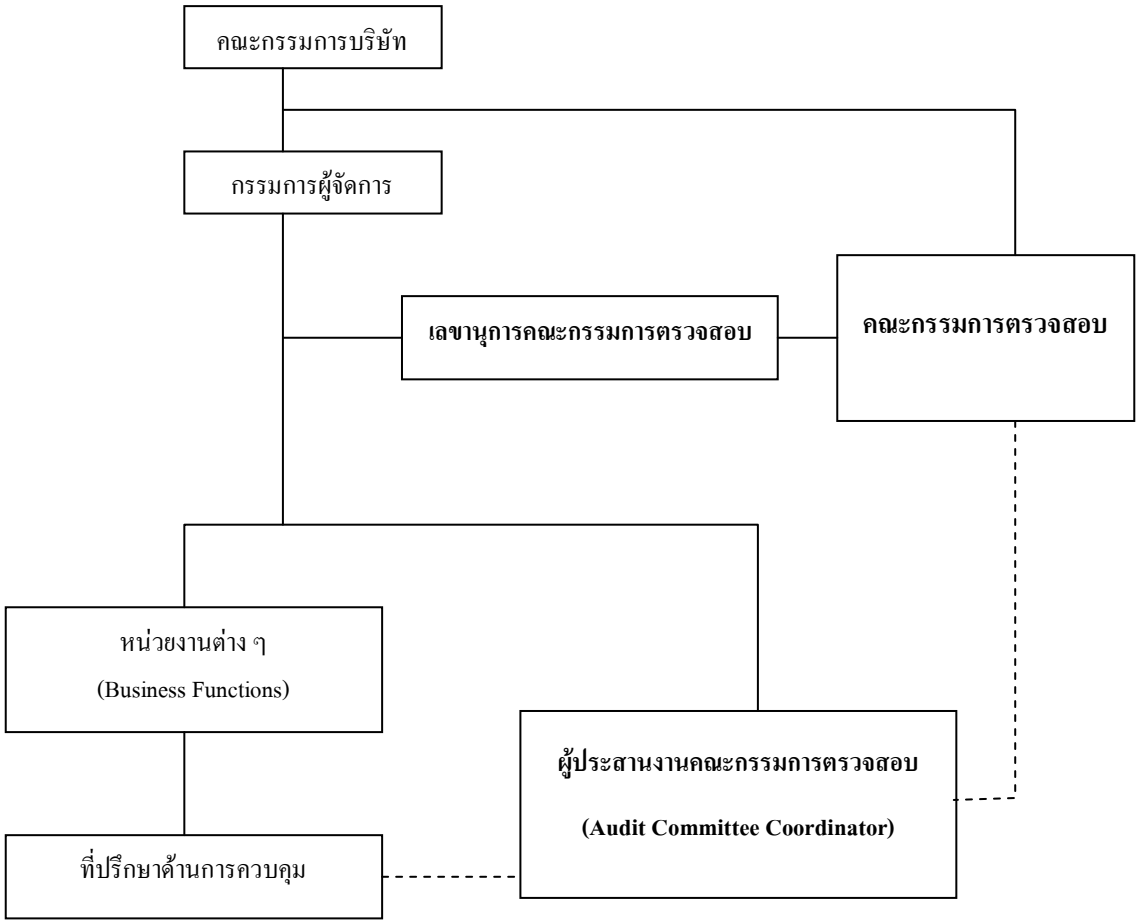

———— เป็นการแสดงถึง สายการบังคับบัญชาที่มีต่อผู้บริหารภายในบริษัทฯ

- - - - - - - - - เป็นการแสดงถึง สายการรายงานเกี่ยวกับการควบคุมภายในที่มีไปถึงคณะกรรมการตรวจสอบ

ทั้งนี้ ผู้ประสานงานคณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทฯ นอกจากจะได้รับมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบในการติดตามดูแลระบบการควบคุมภายในของบริษัทฯ และบริษัทย่อยต่าง ๆ ด้วยการรับคำสั่งโดยตรงจากคณะกรรมการตรวจสอบในเรื่องที่เกี่ยวกับระบบการควบคุมภายในของบริษัทฯ และบริษัทย่อยแล้ว ผู้ประสานงานคณะกรรมการตรวจสอบยังมีหน้าที่ในการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ของบริษัทฯ และบริษัทย่อย ทีมผู้ตรวจสอบภายในจากระดับภูมิภาค และที่ปรึกษาด้านการควบคุม (Control Advisor) ซึ่งมีประจำอยู่ในทุกหน่วยงานของบริษัทฯ และบริษัทย่อย รวมทั้งมีหน้าที่ในการดูแลจัดให้มีการตรวจสอบ ประเมิน และติดตามผลของระบบการควบคุมภายในให้เป็นไปตามแนวปฏิบัติที่ได้กำหนดไว้ และทำการรายงานผลการตรวจสอบและประเมินโดยตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบ นอกจากนี้ ผู้ประสานงานคณะกรรมการ

ตรวจสอบยังมีหน้าที่ในการดูแลแผนการตรวจสอบและประเมินระบบการควบคุมภายในประจำปีของบริษัทฯ และบริษัทย่อย ร่วมกับคณะกรรมการตรวจสอบ

และเพื่อให้การควบคุมและตรวจสอบเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายในของบริษัทฯ และบริษัทย่อยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คณะกรรมการตรวจสอบยังสามารถจะพิจารณากำหนดให้ผู้ประสานงานคณะกรรมการตรวจสอบดำเนินการใด ๆ เพิ่มเติม รวมถึงการจัดให้มีการตรวจสอบเพิ่มเติมในบางหน่วยงาน นอกเหนือไปจากการตรวจประเมินระบบการควบคุมภายในที่ได้จัดให้มีเป็นประจำตามปกติอยู่แล้วอีกก็ได้ ตามที่คณะกรรมการตรวจสอบจะเห็นสมควร